

Izhaja trikrat na teden: v torek, četrtek, soboto.

Issued threetimes a week. Tuesday, Thursday Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 59.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 17. MAJA — THURSDAY, MAY, 17, 1923.

LETO (VOL.) IX.

POVODENJ V ARKANSASU -- TORNADO V TEXASU.

MESTO HOT SPRINGS DOCELA UNIČENO.

Po dosedanjih poročilih je zgubilo 17 ljudi življenje v Hot Springu. — V Texasu več mrtvih in na stotine ranjenih. — Kar ni uničila povodenj uničuje požar.

Little Rock, Ark. — Po prvih poročilih, ki se jih je zamoglo dobiti iz pozorišča iz mesta Hot Spring, Arkansas, je mesto več čevljev pod vodo. Po 18-urnem neprestanem deževanju se je pedsinočnjim ob 4:30 popoldne utrgal oblak nad gorami severno od mesta Hot Spring. Kmalu zatem je pričela dreti voda proti dolini in mestu, katerega je v par urah popolnoma poplavila. V mestu je nastala silna zmešnjava, izbruhnili so ogenj, katerega je silna sapa z naglico razširila na vsa poslopja, katera se več ali manj uničena od ognja, kar pa je ostalo v vodi, razjeda voda in popolno razdejanje proti mestu.

Pri katastrofi je izgubilo kakih 17 oseb življenje, kakor poročajo prva poročila. Za natančno število žrtev se še ne zna, ker reševalno delo gre zelo počasi radi vode, pod katerim se nahaja mesto. Voda stoji po več čevljev v vseh trgovinah in vseh pritličjih.

Vse brzojavne in telefonske zveze so razdejane in mesto se nahaja popolnoma odrezano od ostalega sveta. Vodovod in rezervar sta pod vodo in vsako obratovanje je nemogoče. Mestna elektrarna je z vsemi svojimi boilerji pod vodo in mesto je brez vsake razsvetljave.

Po vseh bližnjih mestih se zbirajo reševalne skupine, ki hito ponesrečencem, ki jih je zadela silna katastrofa na pomoč.

Druga slična katastrofa zadela Mitchell okraj v Državi Texas.

Colorado, Texas. — Po celem countiju Mitchell je divjal večeraj silni tornado, ki je zahteval več človeških žrtev in na stotine je ponesrečenih. Nad pet sto domov in poslopij je razdejan in deloma docela uničenih.

Tornado je divjal v posebnem pasu, kake dve milje na široko in v dolžini kakih trideset milj je vse izruval drevje porušil poslopja in vse kar je bilo na isti smeri. Vse telefonske in brzojavne drogove je izruval in zveze pretrgal z ostalim svetom. Prebivalstvo v obeh krajih, ki jih je zadela nepričakovana katastrofa je silno prizadeto.

ŠVEDSKI KRALJ V "ŠPEH KAMRI."

Berolin. — Švedski kralj Gustav je hitel na pogreb matere od njegove soproge, ki je te dni umrla na Badenskem. Ko je kralj dospel v teritorij skozi Offenburger, ki je okupiran po Francozih, so francoski vojniki ustavili vlak in kralja, ki ni imel dovolj jasnih legitimacij zaprli v ječo za par ur. Še le čez nekoliko ur se je kralju posrečilo dobiti častnika, ki ga je razumel, da mu je dopovedal kdo je. Nato je bil takoj oproščen in vojaška straža je prosila kralja za opravičenje.

PRIJETI OSUMLJENEC V NEW YORKU.

New York. — Detektivi so a-retirali te dni nekega Noah Lernerja, ki je osumljen kot sodru-nik znane eksplozije, ki se je dogodila na Wall Streetu leta 1920. Lerner je na predvečer eksplozije odšel v Rusijo in se je pred par dnevi vrnil nazaj v Z. D. Sedaj se nahaja v preiskovalnem zaporu.

RAZVIJANJE RAZMER MEJ FRANCIJO IN NEMČIJO.

Nemci povečujejo pasivni odpor. — Francozi izdajajo ostrejšo odredbo proti Nemcem.

Duesseldorf. — Razmere mej Francozi in Nemci postajajo sleherni dan bolj napete in zopetni konflikti se znajo dogoditi mej njimi. Nemci šuntajo na vedno večji in jačji pasivni odpor proti Francozom, dočim Francozi na drugi strani izdajajo ostrejšo odredbo za vsak tak slučaj.

Slučaj, v katerem so neznani odporniki proti Francozom podminirali železniško progo v Osterfeldu, je povzročil Francozom veliko nepotrebnega dela, pa tudi transportacija je bila zadržana za več dni. Vsled tega je general Degoutte izdal posebno odredbo, ki se bo povzročitelje enakih slučajev kaznovalo, z takojšno smrtno obsodbo.

Proizvajanje premoga se znižuje.

Essen. — Poročilo ekspertne komisije pokazuje, da se sedaj proizvaja dnevno komaj po pet tisoč tonov premoga v Porurju. Francozi imajo okupiranih kakih 50 premogorovnikov, katerih pa dosti počiva radi rudarske stavke, s katero nekateri nemški rudarji še vedno nadaljujejo.

Novo francoske odredbe v veljavi.

Bochum. — Obmejne francoske straže, ki stražijo okupirano ozemlje v Porurju so dobile od štabnega poveljstva nalogo zahtevati od vsakega nemškega došleca v okupirani teritorij posebni permit — dovoljenje — od francoskih okupacijskih oblasti. Kdor ne bo imel tega posebnega dovoljenja, katere izdajajo novodošleccem francoski obmejni carinarji, se ga ne sme pustiti v zasedeni teritorij. S tem upajo Francozi, da se bo pasivni odpor od strani Nemcev precej znižal.

ROPARJI OROPALI POŠTNI VLAK.

Marion, Ill. — Sinoči sta dva neznanca roparja oropala poštni vlak Marion in Eastern proge, ravno ko je vlak zapustil Marion postajo. Konduktar je prišel v poštini voz in na mah sta ga naskočila dva maskirana bandita, ki sta ga zvezala in mu zamašila usta. Nato sta pobrala vreče, v katerih je bil denar in poskalka iz železniškega voza. Odnesla sta baje blizu do tisoč dolarjev. Denar je bil namenjen za Pittsburg State Bank. Dva osumljenca sta aretirana in ena žena, od katerih pa ne morejo dobiti nikakih informacij o ropu.

KRATKE AMERISKE VESTI

Generalni zvezni pravdnik Daugherty je pričel bolehati zadnje dni in bati se je, da bo radi razrahljanega zdravja moral resignirati iz kabineta, tako se glasi današnje poročilo iz Washingtona.

Podadmiral Robinson je imenovan od mornariškega tajnika za načelnika preiskovalne komisije, ki bo preiskal vse parobrodске delavnice in nato sestavil novo plačilno lestvico za vse rokodelce in delavce po pristaniških arzenalih.

V Cedar Rapids, Ia. je br-zovlak zadel na križišču v avtomobil, v katerem se je vozil tamkajšnji bogati farmar Gus Overmueller in ga na mestu ubil. Tudi avtomobil se je ves razbil.

V Toledo, Ohio so našli te dni ob potu stoječ avtomobil in v njem ustreljenega človeka, ki se ga ne da spoznati kdo bi bil. Oblasti so mnenja, da je bil umorjen od banditov in nalašč puščen na samotnem kraju brez vsakih indentifikacij.

Policaja Dennis Griffina iz Collinwooda, Ohio, o katerem smo poročali v zadnji številki, da ga je neki osumljenec speljal na led in neznanokam peljal, so našli včeraj zakopanega ne daleč od mesteca Chaprin Falls, Ohio. Lopov ga je ubil in zakopal. Kje se nahaja morilec še ni znano.

Farmarski centralni urad države Iowa poroča, da spomladne setve kažejo izvanredno bodočnost. S žitom je letos obsejanega polja, ki meri 734.000 kvadratnih akrov v Iowi. Pre-rokujejo, da bo letošnji pridelek žita znašal nad 15 milijonov bušlov.

Iz čevljarske industrije se poroča, da se je v prvem četrtletju produciralo 95 milijonov čevljev različnega tipa v Združenih državah.

V newyorškem pristanišču je zgorel parnik, ki je prevažal sadje iz Zedinjenih držav v Anglijo. Poročilo pravi, da je zgorelo za 3 milijone dolarjev dragocenega sadja, ki je bil namenjen za Anglijo.

Na nekem newyorškem dirkališču je neki opazovalec poljubil konja, ki je dosegel prvenstvo v dirki, v kateri so se kosale dekleta. Ko je lastnica konja to opazila, ga je naznanila policiji, ki ga je odvedla pred sodnika, ki je neolikanca obsodil na \$5. denarne globe. V Ameriki se ne sme niti konj poljubovati, ali pa je bila lastnica mogoče užaljena, ker ni nje poljubila.

V Bismarku, N. Dak. je sklenilo mestno zastopstvo napraviti mestni vodovod, ki bo stal \$706.000.00. Mesto je v ta namen izdalo posebne bonde, ki jih bo prodajalo v namen, da se dobi potrebni denar za napravo vodovoda.

Država Wisconsin je sklenila, da kupi 8 tisoč akrov za posebni državni park v okolici Northern Lakes.

V Madison, Wis. je prepovedan novi čas na podlagi državne odredbe, ki jo je zbornica odobrila zadnje dni. Meščani, ki bi radi novi čas sicer protestirajo, a ne pomagajo ničesar.

ŠIRITE LIST EDINOST.

MSGR. DINEEN NEWYORSKI ŠKOFIJSKI KANCELAR UMRL.

New York. — Koncem zadnjega tedna je preminul v bolnišnici sv. Vincencija Right Rev. msgr. Joseph P. Dineen eden najodličnejših duhovnikov v newyorški nadškofiji. Msgr. Dineen je bil komaj 40 let star, a dobro poznan v vseh katoliških in nekatoliških krogih širom Amerike. Za škofijskega kancelarja je bil imenovan pred dvema letoma.

Leta 1921. je postal svetovno znan, ki se je potegnil za moralno življenje proti zloglasni Margareti Sanger, ki je hotela obdržati nekako konferenco v New Yorku v prilog porodne kontrole, katere nauke ona razširja mej svet. Katoliška Amerika je z Msgr. Dineenom zopet veliko izgubila.

VELIKA ZRAKOPLOVNA NESREČA MEJ PARIZOM IN LONDONOM.

Šest potnikov se ubilo mej njimi en Amerikanec.

Pariz. — Velika zrakoplovna nesreča se je pripetila ob 1:30 včeraj popoldne. ko je francoski zrakoplov Goliath treščil na tla pri Monsures, na polovico pota mej Beauvais-om in Amien-som. Šest potnikov mej njimi ena žena je bilo na mestu ubitih in deloma že obžgani so padli na zemljo. Mej žrtvami se je nahajal tudi en Amerikanec Lawrence Schwab, ki je potoval v Goliath zrakoplovu iz Pariza v London.

Vzroka nesreče najbrže ne bodo nikdar poznali, ker vsi s pilotom so odšli v boljše svet. U-giba se sicer, da je stroj povzročil, da se je užgal v tanku gazolin, nakar je sledila eksplozija tanka, ker potniki so vsi silno obžgani, da jih ni mogoče spoznati.

Uničeni zrakoplov Goliath je napravljen tekom zadnjih treh let številno poletov iz Pariza v London in obratno, ter so ga imeli za najbolj zanesljiv zrakoplov na zračni prometni črti mej omenjenima mestoma. V njem se je vozil že celo Lloyd George v Pariz in nazaj.

Zrakoplov je poletel iz Pariza na svojo pot ob 11:30 včeraj dopoldne in sicer na zadnjo pot, ki ga je za vedno izključila iz prometa vred s žalostno usodo šestih potnikov.

MEHIKANSKI PRISTANIŠKI DELAVCI SE VRNILI NA DELO.

Vera Cruz. — Pristaniški delavci, ki so stavkali zadnje tedne, so se pobotali z raznimi parobrodskimi družbami in so se vrnili v soboto zopet na svoje delo.

SPOR MEJ MESTOM DANCING IN POLJSKO.

Varšava. — Na konferenci mej delegacijo mesta Dancing in delegacijo Poljske vlade je prišlo do spora, ker mesto Dancing nikakor ne dovoli Poljakom zgraditi poslopja, ki bi ga Poljaki rabili za Poljsko strokovno akademijo. Poljski delegatje so baje zapustili konferenco.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Strela ubila človeka. V gornjem Medjimurju so imeli te dni hudo nevihto. Vliha se je ploha in padala je toča med silnim grmenjem kakor sredi poletja. Okoli štirih popoldne je udarila strela v hišo Gombareka v Nedeljišču skozi dimnik v sobo, v kateri se je nahajal od rojstva nemi Gombarek, ki je ostal na mestu mrtev; dva njegova otroka pa sta dobila živčni napad, katerega bosta prebolela.

Razne nesreče. Anton Nemanic, posestnikov sin iz Žebelj je razstreljeval kamenje, pri čemer je dinamit predčasno eksplodiral in mu puhnil v obraz. Nemanic je bil težko poškodovan. V Zapogah pri Kranju sta se sprla dninar Vogemut in posestnik Franc Jenko. Med preprirom je Jenko udaril prvega tako močno po glavi, da je padel v nezavest. — Žena uradnika Franja Srobtotnjak je padla z voza in se težko poškodovala po celem telesu. — Vsi poškodovanci so bili prepeljani v ljubljansko bolnico.

Za izboljšanje prometa v Črnigori. "Crna Gora" poroča, da bo vojaška oblast zgradila poljsko železnico od Plavnice do Podgorice; dela so se že pričela. V zvezi s to železnico namerava brodersko društvo "Boka" uvesti promet od Bara do Bojane in od Skadra do Plavnice in Vira. Razen tega namerava vojaška oblast obnoviti bivšo avstrijsko vojno žično železnico Kotor-Krstac. Vse te prometne zveze bi bile velikega pomena zlasti tudi za prehrano teh krajev, kjer je pozimi vsak promet ustavljen.

Nema pare. "Honorarni nastavniki" so pomožne učne moči na vseučilišču. To da država ne plača človeku, ki je na državnih šolah koristen in opravičen do njemu primerne plače, plača le skromne kronice, kolikor mu jih dolguje za pouk od ure. Ker pa denarja le ni bilo in ni bilo, so se gospodje obrnili na Belgrad s ponižnim vprašanjem, kako in kaj in kdaj. Sedaj so prejeli iz Belgrada odgovor črno na belem, da ni nič. "POŠTO NEMA PARA," razen za SRBIJO, za katero je pa finančni minister "IMAO PARA". — Take sramote, da država ne plača človeku, ki je na državnem zavodu delal, ni poznala menda niti stara turška uprava. Ali mislijo v Belgradu, da se tako dela propaganda za zvišanje našega državnega ugleda v svetu?

Umor. V gozdu v Ločah, občina Sv. Andraž pri Velenjah, so našli 12. aprila 1923. mrtvega neznanega moža. Mrtvec je ležal na listju in mahu. Oblečen je bil v modro srajco, sive hlače, zašite na zgornji levi hlačnici z modro krpo; hlače so bile prepane z usnjatim pasom. Suknje in pokrivala ni imel. Mrtvi mož je moral ležati 3 do 4 dni v gozdu, bil je 172 cm. visok, slaboten človek star 55 do 60 let, redkih, črno-sivih las s plešo in pristrizjenih brk. Pri sodnem raztelesenju neznanega moža so ugotovili, da je bil umorjen: na levem sencu 11mm dolga in 1,50 cm široka zevajoča okrogla rana, vrat je pa bil nad jabolkom prerezan z ostrim nožem in je rana dolga 12 cm. in sega do hrbtenice. Kdo je umorjeni mož in kdo ga je umoril, ni znano.

ŠIRITE LIST EDINOST.

MUSSOLINI SE HOČE PRIKUPITI ŽENSKAM.

Rim. — Ministerski predsednik in sedanji diktator Mussolini se je zadnje soboto pojavil pred zvezno Italijanskega ženstva in je navdušeno priporočal volilno pravico za Italijanske žene. "Pri prihodnjih meščanskih volitvah bodo že glasovale naše žene," je dejal Mussolini.

PRED ZOPETNIM BOJEM V CHICAGO.

Vzrok nastajajočega boja je naraščajoča draginja in trdovratnost delodajalcev.

Chicago. — Nadulčni železnice so včeraj sklenili zahtevati nazaj staro lestvico izza leta 1922. in 6 dni dela v tednu. Danes se bo vršilo prvo pogajanje mej lastniki in zastopniki železnice.

Enako zahtevajo poulični železnice 6 dni dela v tednu in 10 odstotkov povišanja plač. Ako pogajanje ne bo rodilo povoljnih rezultatov bo zopet sledila stavka, pravijo zastopniki železnice.

Tako smo pricincali na staro mesto. Številnokrat smo obsojali draginjo, ki je tekom zadnjih šest mesecev stalno naraščala. To draginjo je povzročila deloma nova tarifna postava, ki ima svoje zasluge republikanska stranka, da je prišla v veljavo. Povedali smo že lenske leto, da bodo obdavčili vse predmete, ki jih človek potrebuje od zibe do groba in vresničilo se je. Drugo zlo, ki povzroča nezadovoljnost je, razlika mej veljavo produktov, ki jih industrijalni magnatje prodajajo za mnogo višje cene, kot pa cenijo delovlaskih rok, ki produkte proizvajajo. Tako se je delavčev žep na podlagi te razlike izčimil in postaja prazen in odtod prihaja zahteva, za povišanje plač, ki je edina od pomoč temu, da se delavec reši neznanega stanja, v katero ga pehajo današnje slabe družabne razmere.

Temu bi se prav lahko odpomoglo prav tedaj, kot so industrijalni magnatje pričeli višati cene svojim produktom, ako bi bila vlada hotela, kar bi bila morala hoteti. Tako pa se je zgodilo radi njene zaspanosti po njeni krivdi na škodo publike, da bo zopet velik ravs in kavs mej delavstvom in kapitalisti, katerega bi ne bilo, ako bi ona nastopila pravočasno.

DENARNE POŠILJATVE.

Včerašnje cene so bile jugoslovan-skim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 5.90
1000 — Din.	\$11.60
2500 — Din.	\$29.00
5000 — Din.	\$57.00
Za italijanske lire:	
50 — Lir.	\$ 3.25
100 — Lir.	\$ 5.75
500 — Lir.	\$27.00
1000 — Lir.	\$54.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 5 tisoč Din. ali z tisoč lir, dame še posebni popust. Predno pošljete denar čez druge trdke se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na: BANČNI ODDELEK EDINOST 1249 W. 22nd St. Chicago, I

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš **NOVI** naslov in poleg tega tudi vaš **STARI** naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Za korist Amerike in Anglije.

Noben narod se tako ne množi kot rumena rasa. Na Kitajskem množenje naroda ne pride v poštev, ker obširne puščave, pa tudi proti severu v Sibiriji je prosta še za milijone in milijone. A drugačno razpoloženje vlada v tem oziru na Japonskem. Niponsko otočje je že preobljudojeno in narod se izseljuje, kamor se sploh more. Sila s silo v Sibirijo, na Havajsko otočje, v Mehiko, v Južno Ameriko in sploh kamor more. Zedinjene države so odgovorale rumenemu plemenu izdajanje državljskih pravic in to iz vzroka, ker Japonci dero z vsvo silo v Kalifornijo. Oregon in druge zapadne države ob Pacifiku. Če bi se nadaljevalo kakih dvajset let, kot se je pričelo par let pred prepovedjo za izdajanje državljskih pravic, bi Japonci prav gotovo postali pri državnih in vseh volitvah v teh zapadnih državah odločujoči faktor, ki bi s svojo večino odločevali o usodi tih držav. Kaj bi pomenilo to za Zedinjene države, pove vsakemu zdrav razum. Zapadne države bi postale na lepem "Japonska neodrešena domovina," prav tako, kakor je naše slovensko Primorje postalo "Italijanska neodrešena domovina." Ne bilo bi dolgo, ako bi ne bile Zedinjene države pravočasno naredile potrebnega koraka, ko bi bil stopil na zapadna pacifiška tla Niponski nadutež z mečem v roki, in bi se prešerno vsedel na vrh nevadskih in coloradskih gora, prav tako kakor se je Lah vsedel na skalnate višine slovenskega Krasa, odkoder opazuje gibanje, mlade Jugoslavije, pravkako požrešni jastreb iz visokega hrasta.

Narod, ki se množi potrebuje sleherni dan tudi več prestora zlasti kot Japonski, ki mu ga na domačih tleh primanjkuje. Narod hoče živeti in za svoj obstoj je pripravljen vsak narod doprinesiti največje in najvišje žrtve, ki so mogoče. In ker se Japonce s silo izpodriva, kamorkoli poizkusijo, je gotovo, da bodo nekega dne obračunali z enim, ki jih izpodriva. To bo prav tako gotovo kot dvakrat dve je štiri.

Najpripravnejše za naseljevanje bi bilo za Japonce Filipinsko otočje. Toda to je v rokah Zedinjenih Držav. Torej konkurenca pred domačim japonskim pragom. Da ta konkurenca ni po volji Japonski je že dolgo znano, a tega javno noče kazati, ker orijentalški narodi imajo navado se zahrbtno pripravljati in udariti, kadar se njegov tekmeč najmanj zanese, da jo bo dobil. Tako ulogo so igrali Japonci proti Rusom, pa jo tudi sedaj natihoma igrajo proti Zedinjenim državam. In ne motijo se tisti, ki pravijo, da edino dobra opreznost Z. D. zna preprečiti tak iznenadni udarec.

Pa pustimo pogovor o nevarnosti, obrnimo se rajši k razmotrivanju, kako bi se bilo mogoče Zedinjenim državam izogniti konfliktu, ki je neizogiben. Zedinjenim državam je mogoče se izogniti prav lahko, ako hoče Anglija. Pot do te rešitve bi bila ta le: Filipinsko otočje ne prinaša Z. D. nikakih koristi, ampak nasprotno celo izgubo, ako se računa na vojaške izdatke, ki jih imajo Amerikanci z utrjevanjem otokov in grajenjem raznih modernih utrdb na otokih. Zdržljivi pa filipinski otoki niso proti Japoncem v slučaju konflikta. Japonci so komaj par sto milj oddaljeni dočim morejo Amerikanci prevoziti na tisoče milj, predno dospo od doma na Filipine. Predno bi prišla večja od pomoči bodisi na vodi ali v zraku, izurjeni Japonci desetkrat okupirajo Filipine. Amerikanci bi bili vrženi iz otočja prav tako hitro, kot so bili Španci v boju z Amerikanci. Torej vsi izdatki zastoj in denar za utrdbne je zavržen denar. In boj za Filipine bi bil najbolj nespameten boj, ki bi ga kdaj Z. D. vodile proti Japoncem.

Kar je za Japonsko filipinsko otočje, taka bistvena potreba pa je za Z. D. Zapadna Indija, ki je sedaj v posesti Angležev. In vlada, ki se zadnje čase pripravlja, da odkupi to zapadno indijsko otočje od Anglije, naj bi rajši zamenjala z Anglijo za to otočje Filipine. Anglija ni zainteresirana v Filipine, toda bila bi, ako bi jih dobila pod svojo kontrolo. Dejstvo, da bo skušala Japonska iztrgati Filipine iz rok Z. D. je tako gotovo in se bo tudi uresničilo predno bo morda minilo eno četrtoletje. Kaj pa potem, ko bo imela Filipine v svoji oblasti Japonska? Kam bo obrnila svoje poželjive oči potem. Potem jih bo vrgla pa doli na jug na rodovitna tla Australije, katere obala je oddaljena komaj par sto milj in tu pa se bodo srečali interesi trebušnika John Bulla in nadutega Nipona.

Tako se bo zasukala politika na Daljnem vzhodu v prihodnjem polstoletju. In Zedinjene države ako imajo pamet naj prepuste Filipine Angliji, ako hoče Anglija odstopiti Z. D. Zapadno Indijo. S tem se bodo izognile gotovemu krvavemu konfliktu, ki bo Z. D. edino v škodo. Za Filipine pa naj se ravnsata Angleška in Japonska. Za Anglijo bo v korist če dobi Filipine, ker bo z njimi zaustavljala pohod Niponov proti jugu. A Zapadna Indija pa bo v korist Zedinjenim državam, ker z njo si bodo zagurale zanesljivo obrambo Panamskega prekopa, ki je drugače brez zapadno indijskega otočja izpostavljen sovražnemu napadu iz morja in lahko izoliran v par dneh za vsak promet od obeh strani. Tako bo Amerika postala prava gospodarica domačega vodovja, a iz tujega se bo umaknila in tujci ne bodo i-

meli nikakega povoda voditi sovražne politike proti nji.

Če se taka transakcija izvede mej Anglijo in Zedinjenimi državami, bi bilo to v veliko korist za obe državi. Prvič, Z. D. se umaknejo nepotrebnemu konfliktu do katerega bo prišlo, če ostanejo Amerikanci na Filipinih. Drugič, Z. D. bi zavarovale svoje lastno vodovje doma, ki je bistvena opora domačega ognjišča in jamstvo za obrambo domače obale. Tretjič bi bila velika korist to za Anglijo, ker bi prišla v posest Filipinov brez boja, katere bo itak pozneje skušala dobiti pod svojo oblast, da bo z njimi zaustavljala pohod Niponov proti Australiji.

Filipinsko otočje nas slabi in izpostavlja v nevarnost. Za Anglijo pa pomenijo ti otoki ojačenje. In poleg vsega tega je to edina pot, na kateri bi se Z. D. izognile nepotrebnemu konfliktu z rumeno raso, ki postaja sleherni dan bolj izzvlajajoča.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Cleveland, O. — Dober dan gosp. urednik! Ali ste kaj dobre volje, da ne boste rabili svojih sedem palcev dolgih škarij in prištelci moj dopis, ali sporočilo. Veste spet sem bil na ohceti dol v Ljubljani na Profesorjevi cesti se je neka moja sorodnica Mary Levstik ujezila, ter skočila v koš sv. zakona. Gotovo je mislila, da so rožice notri, no pa je tudi mene povabila seveda le zato, ker ve, da sem Poreden. Jaz se pa kaj hitro odzovem, če kaj kje po kuharčah, ali boljši rečeno po pečenihi kokoših diši. Naložil sem na Fordov "glavopobil" mojo boljšo polovico in sebe, pa hajd na East srečno smo prirajžali in prinesli kosti svojega rojstva pred hišo veselja in tudi v hišo če ravno ima oče Levstik štiri stopnice pred poročom kakor povsod v blaženi Ameriki. Pri vstopu sem vidil same vesele obraze. Še celo oče starašina tisti ko smo jim rekli v starem kraju Tapovkov Tone, so si v veselju nataknili očale pa so menda gledali le čez nje pač pa so se skazali pravega vojaka iz Franc Jožefove dobe. ko so v Ljubljani vojaške hlače peglali pa hodili v Šiško na ples. Evinim hčeram spomladanskih dni so kar rožice cvetele na licih in na prsih so imele pripete bele nageljne, spomin nedolžnosti. Tudi meni so pripele enega belega, ali jaz bi rajši bil dobil rdečega, ker sem bolj jesenski dni po letih. Rad bi omenil kaj več o teh mlajših pa se bojim sitnosti doma. Zato pa bom rajši molčal in sam zase premišljeval sladkosti ledik stanu. Pa da ne bo širša javnost mislila, da sem šel samo jest pečene kokoši, kakor sem poprej omenil. — Plesali smo prave starokrajске polke. Iz kota sem so se oglašali prijetni glasovi, katere je izvajal gospod, katerega so pri sv. Gregorju tam blizu Ribnice klicali z prav masnim imenom "Špeh." Raztezal je neke čudne vrste "cheese bakso" in pritiskal nanjo; morda bi še jaz dal kakšen glas od sebe če bi me kdo tako za vratom mrcvaril, kakor je g. Špeh svoje "hrmonke," odkoder so prihajali valčki in polke, "štajeriši" in še bogve kaj vse za e-ne poskočnice ter mladim in starim privzdigovali noge.

Imeli so ti glasovi posebni vpliv na mojo malenkost, da sem začel pošteno premišljati, kam bi se obrnil do katere, da bi ne dobil košarce, če jo prosim za en plés. Seveda več po njenih nogah, kakor po svojih in Bog Kranjca nikoli ne zapusti sva jo pa kar z sosedovo mamo mahnila, nisva se nič zmenila za druge plesalce, če je dobil kdo z najinimi komolci pod rebra, da je od bolečin zarenčov. Posebno sem bil vesel, ko sem zagledal steklenico v obliki starokrajске Štefana pobarvanega z rdečo tekočino, ali Nojetovo kaplico. Z Štefanom sem se posebno pridno pogovarjal, tako, da se nisem nič jezil na 18. Amendment ter sem prav pridno kršil postavbo prohibicije. Povedal bi vam nekaj pa moram biti tiho, saj veste. — Nekdo me prav močno strese za rama, pa ker sem bil ves napolnjen z revmatizmom, se le s težavo obrnim in vidim edno Veselo iz stare zlahte Gospo. N. iz Bleiweisove ceste. No Poreden, Špeh se zastoj pot! Ali

gremo plesat "Puštertanc". Od straha mi je skoro glaš v grlo padel, jaz oženjen mož "Puštertanc" plesat? (Prenevarno.)

"Nič se ne boj se bo že prav izšlo me potolaži omenjena. Mislim sem, da se ji bom zmuznil, pa že me druga nadleguje, že sem mislil za kričat. Ljudje pomagajte! Puštertanc pa ni zame. Pa vendar sem se moral udati v drugih voljo. Po dolgem mekastenju smo vendar srečno začeli in tudi nehali. Veste sem mogel zmeraj odmikati, ker je bila tudi moja ženica v kolobarju, da ne bi kakšna premlada vrgla "puštra" pred me! Bi imel kar 2-krat sitnost. Enkrat se pa vendar spomnim, da moram pogledati na uro, ali strahme obide, ko vidim, da nima kolo časa nobenga usmiljenja z nami in že kaže beli dan. Človek posloviti se moreš. Na pomoč mi je prišlo Petelinovo petje iz bližnjih jardov. Bal sem se, da se ne bi kakšen oglašil v mojem trebuhu, kjer sem imel en par že spravljanih. Poslovivši se od očeta neveste in drugih. Nevesti sem se priporočil če ne pozabi tako le da me povabi čez eno leto. Gospodu Alojziju Špeh se pa prisrčno zahvalim za prekrasno godbo, ter ga priporočam ob enakih prilikah rojakom. Njemu pa, da mi preskrbi par čevljev, ker so ti votli za voljo njega in njegove godbe. Ali pa naj pride te popraviti, kakor hoče, gospod Lojze. Za slučaj če pa hoče kdo zvedeti kako sem se vozil domov, pa lahko vpraša par mlekarijev. Gospode policmane na zelenem plagu, par pasjih potepuhov in boste vedeli, kako sem se potil pred ko sem bil doma in se preselil za por ur v boljši svet.

Vaš

Frank Poreden.

NAZNANILO!

V nedeljo je v cerkvi Sv. Štefana sv. Birma pri veliki sv. maši ob pol enajstih. Botri in birmanci se zbero ob 10. uri v šoli od koder pridejo ob pol enajstih skupno v cerkev.

Sakser in njegov dični Chicaški zastopnik trpita na megalomaniji. Zdjaj ko luna narašča in trava raste, si domišljata, da se še celo v cerkvi o njih govori. Pozabila sta pa, da je cerkev sv. Štefana prelepa, da bi se s tako umazanimi imeni onesnažila. Revčka!!!

Bazilika sv. Vida na Hradšinu,

ki so jo začeli zidati leta 1844 in na kateri se dela od leta 1861. stalno nadaljujejo, se bliža sedaj svoji dovršitvi. Dela vodi od leta 1899. arhitekt Kamil Hilbert, ki je v najtežjih časih po vojni segel po svojih lastnih prihrankih, da je mogel delo nadaljevati. Po njegovih načrtih utegne biti zunanja zgradba bazilike dovršena do leta 1929., ako bo v to svrhu leto na razpolago 550.000 K. Sedaj je zaposlenih na zgradbi 17 kamnosekov in rokodelcev ter 4 hiralci, ki so pri kamnoseškem delu na zgradbi oboleli in si služijo sedaj svojo pokojnino z lažjimi deli. Dovršena bazilika bo največičastnejši in najdragocenejši spomenik češkoslovaškega naroda.

"BABILON"

Burka v petih dejanjih. Po A. Kotzebuejevi "zmešnjava na zmešnjavo." Za slov. oder nanovo priredil Milan Rojan.

TRETJE DEJANJE.

1. Prizor.

Trnovski (spi), Doroteja, Maks.

DOROTEJA: (rine Maksa skozi Helenina vrata) Maska le ven, tu nimaš ničesar iskati.

MAKS: Saj ničesar ne iščem! Kar sem želel, sem že našel, DOROTEJA: Kaj si našel?

MAKS: Dekle, katero ljubim jaz in ki ljubi tudi mene. DOROTEJA: Če misliš, da te Jelka ljubi, kakor ti razumevaš ljubezen, ti povem, da si bedak. Možila bi se rada, pa nič drugega!

MAKS: Edino prav tako! Saj tudi jaz mislim na to, DOROTEJA: Njen oče je bil stotnik nimanič. Poročil je hčer drugega nimaniča, šel na vojsko in pustil mater in otroka meni v oskrbo. Mati je umrla, otrok je ostal. Sedaj je že 18 let, kar se klati po svetu ta nimanič. Do majorja se je povpsel, lju-bi Bog! Čast je res draga stvar. A živeti se ne da ob nji.

MAKS: Včasih ob nji pozabi človek na vse drugo. DOROTEJA: Zapomni si, iz te moke ne boš jel kruha nikdar. Že jutri pošljem Jelko v tuj kraj, kjer jo minejo vse take muhe. Ti se pa še danes zaročiš s Heleno, sicer postane oporo-ka tvojega očeta zate precej usodna — saj razumeš dragi ne-čak. (hoče oditi)

MAKS: (jo zadrži) Le eno besedo še ljuba teta: Jelko ho-čete poslati proč?

DOROTEJA: To je moj trden sklep. MAKS: Kam?

DOROTEJA: Kaj misliš, da se bom izpovedala tebi? Kaj ne, ti bi potem dirjal za njo? Ne, ne! Misli na Heleno, Jelke ne boš več videl. (Odide)

2. Prizor.

Maks, Trnovski (še vedno spi).

MAKS: Tako? Vi tako mislite? Ako da Bog in sreča juna-ška, ste delali račun brez krčmarja. Torej jutri že? Jutri zgodaj? Toraj na noge: niti trenutka ne sme zamuditi. (premišlja) Kaj bi premišljeval? Še nočaj uideva z Jelko. Če bo le hotela — raz-ložim ji vse, kaka nevarnost preti. Stric? Njega se kmalu izne-bim! Stric, stric!

TRNOVSKI: (še predrami) No, kaj je? MAKS: Treščilo je. TRNOVSKI: Tako? MAKS: V našo hišo. TRNOVSKI: Kaj je strela zadela mojo ženo? MAKS: Ne, toda hiša gori. TRNOVSKI: Hiša gori? No, ja treba je, da se pomaknemo kam ven.

MAKS: Stopnjice so v ognju. TRNOVSKI: Moj Bog, kako si rešimo življenje? MAKS: Skočite kar skozi okno. TRNOVSKI: Zlomim si vrat! MAKS: Nikdar ne. Skočite na vrt. Saj ni visoko. TRNOVSKI: A, če polomim mlada pomarančeva drevesa? MAKS: Nič ne de. Vaše življenje je menda vendar več vredno kot te mlade pomaranče!

TRNOVSKI: Čakaj, da premislim. MAKS: No, pa zgorite! TRNOVSKI: Ne, ne, zgoreti pa nočem. Zgoreti pa ne. Po-magaj mi ven.

MAKS: Prav rad. Skobacajte na stol! TRNOVSKI: Skobacal bom že še — a kako bom skočil? MAKS: Ne vidite ničesar? Dim je vedno gostejši. TRNOVSKI: Da res, oči me že pečejo (skobaca na stol) MAKS: (mu pomaga) Stegnite desno nogo skozi okno — tako — sedaj levo — primate se dobro za oboje in spustite se počasi doli.

TRNOVSKI: (na pol zunaj) Maks, kje si? MAKS: Pospravilam, kar še moram rešiti. Le spustite se! TRNOVSKI: Se naj že spustim? MAKS: Plamen šviga že skoz vrata. TRNOVSKI: V božjem imenu! (skoči, čuje se padec) MAKS: (gleda za njim) Bumf Tripolis. Polovico pomaranč-nih dreves je polomil. Sem ga že odpravil. Skozi okno ne pri-leze nazaj, predno pa prikrevsa do hišnih vrat, sem jaz že gotov. (Hoče v Jelkino sobo)

3. Prizor.

Maks, Doroteja.

DOROTEJA: (pride skozi srednje duri) Kam greš, Maks? MAKS: (zase, se ustraši) Tristo milijonov solnc! (na glas) Ljuba teta, iščem pomoči!

DOROTEJA: Pomoči, kaj se je zgodilo? MAKS: Stric je zblaznel. DOROTEJA: Moj mož? MAKS: Le pomislite, naenkrat je postal akrobat in hotel se je meriti z menoj v skakanju.

DOROTEJA: Moj mož je hotel skakati? MAKS: Prav zares! Zatrjeval sem mu, da je prestar, pre-okoren, preneroden, preveč zaspan, pa se mi je smejal in pričel s svojimi vajami. Hotel mi je dokazati, kako izurjen je, je skočil v trenutku skozi okno.

DOROTEJA: Meni se zdi, da tudi tebi nekaj skače po gla-vi in se ti malo meša. Kako naj bi skakal Kazimir? MAKS: Tudi dobro, če nočete verjeti, toda prosim pogledjte! Tam-le po drevoredu šepa in Vaše pomaranče so polomljene. DOROTEJA: (pogleda skozi okno) Kaj? — Moje pomar-anče? Kazimir, Kazimir. Ne vidi nič, ne sliši nič! Sveta nebe-sa! Kaj že ni bil dovolj ubog na duhu? Na vse zadnje še to! Moj Bog! (Hoče iz sobe)

MAKS: Tudi te sem se znebil! Odhaja kakor megla. Ali na noge sedaj — čas je drag! (Hoče v Jelkino sobo)

(Dalje prihodnjič.)

Ksaver Meško:
OB POMLADANSKIH VEČERIH.

Pomladanski večer je . . .
Slonim ob oknu. V daljavi gor
ri nad gorami nebo v krvavo
rdečem žaru; solnce se je po
greznilo že za vrhove; sence le
gajo na doline in na gore, goste
in gostejše, temne in vedno tem
nejše.

Mir plava nad vasjo in jo bo
ža z mehko roko. Po krajini
vlada tišina kakor v cerkvi po
službi božji. kadar utihnejo or
glje in odidejo vsi molilci . . .
Malo poprej je šlo pod oknom
mimo dekle. S polja je šla in
je pela mehko, otožno pesem.
A izgubili so se zvoki, drhte le
še v moji duši — sicer vse pov
sodi mir in tišina . . .

Ali ljubite vi take spomladan
ske večere — večere, ki ste sli
šali ob njih mehak spev deklj
čji, da vam drhti v duši še dolgo
kakor tih odmev oddaljene
srebrne strune? Ljubite večere,
ko gori v daljavi nebo in je vse
krvavo rdeče, ko sanja blažen
mir nad vasjo in se ziblje nesli
šno tajna tišina nad vso okoli
co?

Ljubite pomladanske večere?
Take tihe večere mislim, ki so
ozračje polno balzama in polno
nežnih sanj. Nalahko se ziblje
jo skoz odprto okno k nam v so
bo, z neslišnimi koraki prihaja
jo k našim srcem in jih božajo
mehko in nežno in nam bude
stotero lepih misli, stotero tihih
sanj. — Ljubite take večere?

In ljubite večere, ki so nasi
čeni s čudovitim vonjem vijolič
nim. Ali ljubite večere, ko drhti
ves zrak v širni zemlja in
nebo in vse stvarstvo in vaše
srce ob čudovitih zvokih slav
čevih?

Vse te večere sem ljubil tudi
jaz nekdanj — večere polne mi
ru in skrivnostne tišine, večere
polne božajočega balzama in taj
nih sanj, večere polne vijolič
nega vonja in spevov slavčok
vih. V Gorico sem hodil, da sem

poslušal v divni okolici goriški
pesmi slavčkov, drhteče v ljube
zni in v hrepenenju . . .

Vse te večere sem ljubil mo
rebiti z isto morebiti z močnej
šo ljubeznijo, kakor jih ljubite
vi. In tako mehko mi je bilo ob
teh večerih, da mi je prihajala
čestokrat misel: Prijetno bi bi
lo leči ob takim večeru in v mi
ru in sanjivosti takega večera
zasnuti v veke . . .

* * *
"Lahko bi se umrla ob teh ču
dovitih pomladanskih večerih."
— A v to tiho misel nam govori
druga glasnejša: "Ne bo še,
prijatelj! Dolgo življenje je še
pred teboj . . ."

Ob takim večeru sem govo
ril nekdanj dragemu bitju o taj
ni slutnji, da bo kratko življe
nje, in da ležem mlad v grob.
Orosile so si ji oči, in roka je
drhtela, ko je stisnila mojo.

"Ne, ne . . . Dolgo življenje
je še pred vami, in mnogo lepe
ga še vstvarite . . ."

Prišli so mlačni in mehki
spomladanski dnevi, in ležal
sem bolan. Bolan sem bil in zapu
ščen . . . Dolgo življenje je
še pred vami. "Vedel sem, da je
bolezen smrtno nevarna, in ču
til sem, kaka zmeta so bile be
sede, ki jih je narekovala ljube
zena. Prevara je bila, da sem ve
roval v nje; laž je bila, da sem
si jih govoril kdaj sam: "Dol
go življenje je še pre teboj, pri
jatelj . . ."

"In dosti lepega še vstvarite."
Ležal sem bolan na smrt in ču
til sem, da sem žrtvoval mlado
življenje za lepo, ki sem ga bil
ustvaril do tedaj. Vzel sem ga
bil lastni duši in sem ga dajal
tujim dušam. In kaj sem imel
od te žrtve? Na smrt sem ležal
v čudovitih spomladanskih
dneh. — Kaj sem imel od svo
je žrtve? Nemirno srce, češ, mo
rebiti sem pohujševal kdaj čis
ta in sveta srca. — Kaj sem im
el od svoje žrtve? Osamljen
sem umiral in zapuščen — ah,
saj je bilo vedno samotno na
mojih potih, kako naj bi bilo ob
smrtni uri?

In ob tihem spomladanskem

večeru sem obrnil oko nazaj v
prežite dni. In vse moje življe
nje se mi je zadelo neizrečno
majhno, neznanost in slabo. Nič
nisem bil ponosen na vse, kar
sem bil vstvaril v njem, in nič
tolažbe nisem črpal iz vsega te
ga.

"Kakor izgubljeno . . ."
Bridko je bilo to spoznanje in
lepo obenem. Bridko, ker mi je
porušilo mnogo, kar sem bil do
tedaj cenil. Lepo, ker je bil pr
vi korak v daljnem cilju.

Zaradi tega spoznanja so mi
zdaj še dražji pomladanski več
eri.

* * *
Ali ljubite pomladanske več
ere? Kako ljubite? Ali vas spom
injajo morebiti, kako ste stali
ob takim večeru z dragim bit
jem ob mlinu za mestom, za vas
jo? Molčalo je vse naokoli in
je sanjarijo, molčal in sanjaril
je celo mlin. Počivala so kole
sa, kakor ob največjem prazni
ku v letu. Kdo ve, kam je odšel
mlinar, mogoče, da sedi v sobi
ci za mizo, si naslanja glavo ob
dlan in se vdaja sanjarijam —
mogoče. Da ga ne bi motilo v le
pih mislih, je ustavil kolo. Bog
ve, o čem pač sanjari? — A ne
mara niti v mlinu; morebiti se
di kje gori v gozdu; na mehkem,
prožnem mahu sedi in strmi v
vejeve, brsteče na novo, razpe
njajoče se v mogočnih lokih nad
njim. Med listjem gleda dol nan
ju tuintam čudovita modrina neba
— ah, ali niso še bolj modre nje

ne oči, ne še bolj čudovite? —
A kaj hoče to vam? Kaj je
vam za ves svet? — Ob tihem
spomladanskem večeru stojite
z dragim bitjem za molčecim in
sanjajočim mlinom. Molčita.
Govore le vajine misli. Lepe be
sede si govorijo, tako čudovito
mehke in nežne tako neskonč
no . . . Saj pomnite še? V srce
vaju je zadela vsaka teh lepih
besed, ne izgovorjena na glas, in
vendar čutena in umevana. V
srce se je vpisala vsaka globo
ko, neizbrisno. In vsak pogled
je našel skrivno pot do srca in
ga je pobožal mehko in nežno.
Zatrepetalo je in je zadržalo
nemirno in valovito, kakor se ne
bi moglo umiriti v veke več . . .
Čudovit večer — saj pomnite
še? (Konec prihodnjic.)

**NAZNANILO IN PRIPORO
ČILO.**

Vsem cenjenim naročnikom
in prijateljem našega lista po
državi Pennsylvania in New
York uljudno naznanjamo, da
jih bo v kratkem obiskal naš po
stovalni zastopnik Mr. Leo Mla
dič, ki je pooblaščen pobirati
naročnino, oglase in sploh vse,
kar je v zvezi z listi Edinost,
Ave Maria in Glasnikom P. S. J.

Vse naše naročnike prosimo,
da mu gredo pri tem njegovem
delu za katoliški tisk na roko in
mu pomagajo širiti list, ki se bo
ri za delavske koristi in za raz
širjanje katoliškega prepričanja.
Upr. Edinosti in Ave Maria.

**POTNIŠKI ODDELEK
od bankirske hiše Emil Kissa**

133 — Second Ave. New York, City.

VOZNI RED

za kretanje parnikov v Dubrovnik in Trst.

5. junija	TAORMINA	preko Genua	\$ 95.—
7. "	PATRIA	preko Napolja	\$ 95.—
12. "	AMERICA	preko Napolja	\$ 95.—
26. "	COLOMBO	preko Napolja	\$ 100.—
30. "	PRES. WILSON	direktno	\$ 102.50
30. "	TUSCANIA	direktno	\$ 105.—

Vrhu tega pride še taksa \$5.

Naznanite mi, kedaj nameravate odpotovati, da Vam mesto zasigram.

Dobivam rojake iz stare domovine! Pošiljam denar v kraj!
**POTNIŠKI ODDELEK
OD BANKIRSKE HIŠE EMIL KISSA**
133 — Second Ave. New York, City.

Par dobrih kupčij - pridite takoj

IN PRINESITE SEBOJ DENAR ZA "ARO".

Dvo-nadstropna zidana hiša po pet sob v vsakem nadstropju. V hiši je elektrika, kopalna bana, lota 25X170. Kurnica. Cena \$8000. Gotovine se potrebuje \$3500. To je izvanredna prilika!

Izredna kupčija za hišo na vogalu s petimi sobami, Furnace heat, elektrika, kopalna soba, veliko podstrešje, tlakiran sidewalk in hiše nova. Cena \$5600. Gotovine se potrebuje \$3000. Ostalo mesečno po \$35. z obrestmi vred.

Druga izredna kupčija dvo-nadstropna hiša spodaj podzidana zgoraj lesena. Nova hiša po 5 sob v vsakem nadstropju. V hiši je water heat, kopalna bana, lota 37-1/2X125. Gotovine se potrebuje samo \$3000. Cena \$10.500.

Za podrobnosti se obrnite na:

Northwest Realty Co.

4408 — Lawrence Avenue, Chicago, Ill.

Izšla je

LEPA KNJŽICA

Državlanski katekizem

z natančnim poukom o državljanstvu Združenih držav, o demokraciji, o naših sodiščih, o zakonodaji, o pravicah državljanov i. t. d.

Knjžica je pisana v angleščini in slovenščini.

Ta knjžica je najboljša knjiga:

1. za poduk o državnem, političnem, sodnijskem ustroju naše države, o pravicah in dolžnostih državljanov, o volitvah in o vsem, kar mora vedeti vsak državljan države. Zato je najboljša knjiga, ki v kratkih besedah pove vse to.
2. za poduk za drugi papir.
3. za poduk za one, ki so že dobili državljanski papir, da vedo, kaj to pomenja za nje.
4. za poduk v angleščini, ker ima angleški tekst takoj poleg preveden v slovenščini.
5. za poduk v farnih šolah v "Civics" v višjih razredih.

KNJIGA IMA 87 STRANI IN STANE SAMO 10c.

Naroča se pri:

EDINOST

1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

— ali pa —
NATIONAL CATHOLIC WELFARE COUNCIL

1312 Massachusetts Ave. M. W.

Washington, D. C.

NEKAJ ZA VSAKO HIŠO.

**PREBERITE NASLEDNJI OGLAS PAZNO
IN GOTOVO BODETE NAŠLI NEKAJ,
KAR BO DOBRODOŠLO VAŠI HIŠI.**

POSEBNOSTI ZA KUHINJO.

Ravno ob sedanjem času so kuharice najbolj v zadregi glede tega, kaj naj kuhajo, da ne bi dajale vedno eno in isto na mizo. One vedo, da ima dobra večerja veliko besedo pri vzdrževanju soglasja in zadovoljnosti v hiši. Da jim pomagam pri tej težki nalogi, jim tu nudim nekaj pripomočkov:

SUHE GOBE. Dobil sem zopet večjo količino dobrih zbranih suhih gob iz Ljubljane v zacinjenih plehnatih škatljah. V vsaki en funt ali več okusnih, ročno zbranih, suhih gob. Nudim jih v nakup po nižani ceni: \$1.00 za škatljo, 5 škatelj za \$4.50 in 10 škatelj za \$8.50. Pri večjem naročilu posebne cene. Poština vračunana.

Da ne bodete v zadregi, kako se te gobe pripravijo, pošljem z vsakim naročilom potrebna navodila. — Rojakinje—kuharice, sezite po njih, in nikoli ne bodete v zadregi, kaj bi skuhale, kajti gobova juha, gobov zos, gobova salata, gobov rižot, gobov "ajmoht" iz teh gob, bo zadovoljil najbolj zbirčna usta.

IZLUŠČENE OREHE sem dobil iz starega kraja; lepi so, suhi in okusni. Ne bo Vam žal, če jih naročite, kajti Vaša orehova potica, orehovi struklji, in orehova jedila bodo povečala Vaš gospodinjski vpliv v Vaši hiši. Funt teh orehov pošljem s poštino vred za 65 centov, 5 funtov za \$3.00, 10 funtov za \$5.50.

STAROKRAJSKE JEDILNE DIŠAVE IN PRIMESI so potrebne našim kuharicam, kajti brez njih ne morejo napraviti jedi, da bi imela "naš okus." Najvažnejše med njimi so: Španski žefran, majaran, šatraj, lorberjeve jagode, lorberjeva peresa, muškator oreh, muškator cvet, importirana ogrska paprika, žbice, cimet, mak. Zavitek vsakega teh predmetov stane 25c. s poštino vred.

SUHE ČEŠPLJE (slive). Importiral sem večjo količino pravih bosanskih sliv. Rečem Vam, da so iste nekaj posebnega za kuho. Dočim so ameriške večinoma pripravane s kemikalijami, da obdrže vodo in težo, so bosanske skozinsko pristne, vsled česar skoro še enkrat toliko zaležejo, ker Vi kupite samo substanco, a vodo imate doma. Ne bo Vam žal, ako jih naročite nekaj Zapokovane so v zabojih od 50 funtov. Nudim jih Vam po 10c. funt, to je, \$5.00 zaboj. — Prevoznina ni vračunana.

PRAVE IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE Vam nudim v nakup in sicer v vrečah od 100 funtov. Cena je \$5.00 za vrečo. — Prevoznina ni vračunana.

ROŽICE IN PRAVI RUSKI ČAJ imam tudi v zalogi ter jih razpošiljam v zavitkih od 35c. s poštino vred.

KNJAJPOVA DOMAČA ZDRAVILA.

Skrbite, da bo Vaše telo zdravo in sveže, ter da bo tako v stanu odbijati napade nevarnih bolezni. Slaba prebava, zaslišena prsa ali vrat in druge take navidez malenkostne bolezni čestokrat pripravljajo pot hujš in nevarnim. Knajp nudi vspešna zdravila za take potuhnjene bolezni. Vsaka hiša bi morala imeti zbirko njegovih najvažnejših zdravil vedno pri roki, da jih ni treba šele potem naročevati, ko je potreba že tukaj.

Najvažnejša med Knajpovimi zdravilnimi rastlinami so: Aloja, angelika, arnika, bezeg, borovnice, brinjeve jagode, dobova skorja, encijan, galun, grško seno, habat, hvošč ali preslica, sladki janež, roža sv. Janeza, kamelice, kafra, koprive, krčna trava, lanena moka, lapuh, lučnik, meta, močvirna detelja, motovilc, omela, pelin, pibrov koren, povojček, trpotec, revar ali divji regrat, rožmarin, šipeče jagode, smetlika, tavžentroža, trnovčev cvet, trobentica, truškavec, vijolica, vinska ruta, žajbelj, žoltilo. — Škatlja posameznih teh predmetov stane 25 centov s poštino vred.

Dalje Knajp priporoča tudi razna olja, kakor: brinjevo olje, kafarno olje, nagelnovo olje, mandelnovo olje, oljčno olje. Stekleničica stane 35c. skupno s poštino.

Kdor naroči vsa navedena zdravila — rastlin in olja — naenkrat, mu jih pošljem za \$10.00. Poštino plačam jaz.

Z vsakim naročilom pošljem tudi spis: Kaj pravi Knajp o uporabi teh zdravil.

NA PRODAJ IMAM TUDI:

1. Importirane lončene in porcelanaste pipe (fajfe), importiran tobak za pipe in cigarete, kakor tudi cigaretne papirčke.
2. Slovenske gramofonske plošče, gramofone, piane in šivalne stroje.
3. Razno zlatnino, kakor ure, verižice, prstane, brazletne, jedilno orodje itd.
4. Vsakovrstno obleko, dežne plašče, čevlje, klobuke, blankete itd.

Ako še nimate mojega kataloga s slikami, pišite še danes ponj. Pošljem ga zastonj.

Naročilom pridenite poštni ali ekspresni money order, znamke ali denar.

ZA OBLJNA NAROČILA SE PRIPOROČA

**Joseph Vogrič, STATION D. BOX 8,
NEW YORK, CITY.**

Rojakom v Chicago!

Naznanjam, da sem sprejel zastopništvo za **KIMBAL CO.** ki je ena največjih in najboljših družb v Chicago za izdelovanje klavirjev, gramofonov in drugih instrumentov. Rojaki, kateri želite si "piano" klavir ali gramofon bodisi karšnekoli vrste, pridite k meni, da Vas popeljem v trgovino te družbe, katere sem zastopnik in Vam razkažem velike zaloge, ki jih ima na razpolago naša družba. Ako želite zamenjati vaš sedanji piano, pridite k meni, preskrbel Vam bom pogoje, da boste zadovoljni z njimi.

Zglasite se katerikoli čas pri podpisaneu:

JOSEPH NARTNIK

1902 — West 22nd Street,
PHONE: Roosevelt 8974.

Chicago, Ill.

VARCEN NAROD

VLAGA PREVIDNO
IN INVESTIRA RAZUMNO V

Kaspar State Bank

NAJVEČJI JUGOSLOVANSKI
BANKI V ZEDINJENIH
DRŽAVAH

1900 — BLUE ISLAND AVENUE,
vogal 19. ulice.
CHICAGO, ILLINOIS.

KAPITAL IN PREBITEK
\$1.250,000.00

PRODAJAMO ŠIFKARTE za vse parobrodne družbe za v Jugoslavijo in nazaj. Izdelujemo prošnje (affidavite) za priseljence, ter pošiljamo denar v staro domovino najceneje in najhitreje.

Pod državnim in vladnim nadzorstvom in Chicago Clearing House Ass'n.

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Diplom in daril pa ni bilo nikjer. Paquito je skomignil z ramami; zadrževal je, da ne ve, kam jih je založil.

"Tepček!" — Lilita ga je udarila z ročico — "spodaj si jih pustil!"

Skočila je in jih prinesla v dveh minutah. Žive barve so bile mestoma zamazane. Začudena mu jih je sestra kazala.

Deček je zardel in ni rekel ničesar. Njegove solze so bile napravile v pretekli noči te madeže . . .

V tem trenutku pride služabnik javit Curriti, da želi minister de la gubernacion v nujni zadevi z njo govoriti.

Curita se naglo obrne k soprogu ter izpusti diplomu, ki jo je držala v roki.

Villamelon se je vzravnaval izza aparata. Na glavi mu je stalo črno platno, ki si ga je bil nadel, da centrira lečo. Med sršičimi brki mu je žalostno visel navzdol rdeči nos in s plašnimi očmi je zrl v Currito, kakor šolarček, ki ga je zalotil učitelj pri zločinu.

Currita je stopila dva koraka bliže k soprogu. Oči so se ji ježno bliskale in so bile v živem nasprotju z rahlim in mirnim glasom, s katerim je govorila.

"Torej ni bil včeraj pri nas na kosilu ta — vol —?"

"Res, prava žival je!" je odgovoril soprog. Da bi skrnil zmedo, je zlezal nazaj pod svoje črno platno, kakor bi hotel naprej urejevati stroj.

"Poslušaj me, Fernandito, kaj ti govorim!" — Curritin glas je bil grožče miren.

Vzravnaval se je iznova Fernandito, še bolj zmeden je bil in črno platno mu je še vedno viselo raz glavo in čez pleča.

"Ali je včeraj tisti — vol govoril o — o imenovanju?"

"Ne!" je jecljal Villamelon.

"Ni govoril? Zares ne?"

Villamelonu so se tresle ustnice kakor dečku, ki hoče ziniti laž. Da, spominja se, — je začel — res, minister de la gubernacion in vol Apis — tako so ga imenovali zaradi njegove debelosti — je rekel, da je pašteta iz podgan neprebavljiva. Kakšna neumnost! Velardu pa je rekel, da stvar ne gre tako naprej, da se nihče ne bo nekaznovano norčeval iz vlade, vlada bo zahtevala od Currite, da mora sprejeti imenovanje in se bo pri tem opirala na neko pismo, katero ji bo — tako je rekel, prav nič ministrski — pomolil pod nos.

"Pismo —?" Currita se je v resnici začudila. "Čigavo?"

Moje . . ."

Villamelon je vedel — sedaj bo ogenj v strehi. Prosil je na tistem zemljo, naj ga pogoltne.

Pa zemlja ga ni pogoltnila in Currita je stopila dva koraka bliže in nadaljevala s sladkomilimi besedami na ustih, pa z jezni mi bliski v očeh:

"Ti si pisal pismo, Fernandito?"

Villamelon je pokimal, ves uničen.

"Ali ti nisem naročala, da moraš stvar urediti ustno? Da ne sme biti nobene zapisane besede?"

Villamelon je stopil korak nazaj, kakor tisti, ki se boji za- ušnice. Currita pa je naredila korak naprej in je rekla čez nekaj časa:

"In je pravil, da . . . da mi bo tisto pismo pokazal?"

"Tako je rekel Velarde."

"Res?"

"Prav res!"

Zopet je stopil Villamelon korak nazaj in Currita korak naprej, in s sladkomilim glasom je ponavljala:

ZAJTERK! KOSILO! VEČERJA!

Te tri ipotrebujemo sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterk, kosilo in večerjo, je potreba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega mesa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste kupiti k:

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu pre- kajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu. Gospodinje zapomnite si to!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielač, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

"Ali veš za gotovo, Fernandito?"

In hipoma je prišla za črno platno, ki je bilo sešito kakor vreča, in mu ga je poveznila na glavo. Potem pa mu je počasi obrnila hrbet in mirno odšla.

Lilita se je smejala na ves glas, ko je videla, kako se je oče trudil, da bi potegnil glavo iz črne vreče; poskočila je k Paquito in mu je tiho povedala na uho:

"Ampak — kako neumen je papa —"

Paquito pa je ni poslušal; Ves čas med tem prizorom se je igral s Tokom, lepim kamčadalcem, ki se je potrpežljivo dal vlačiti za ušesa in za rep. Nazadnje pa mu je obesil na železno o- vratnico vseh svojih pet kolajn, mu nadel na glavo diplomu kakor kako kapo in je s čudnim glasom klical Liliti:

"Alo! Papa naj ga fotografira! Toku dam vsa svoja da- rila!"

Čudil se je služabnik, ko mu je Currita dala naročilo, naj nemudoma zakuri peč v njenem budoarju. Bil je 25. junija in vročina v Madridu je že postajala neznosna. Ubogal je s tisto topo poslušnostjo, ki je lastna služabnikom po takih hišah.

Ko je vstopil minister de la gubernacion, je plapolal v pe- či Curritinega budoarja vesel ogenj. Currita je ležala poleg pe- či v naslonjaču, zavita in zakopana v različne plašče. Glava ji je počivala na velikem, belem vzglavju, ki je bilo okrašeno z rdečimi trakovi.

Podala mu je svojo medlo ročico in dahnila z glaskom, kakor bi bili že vsi zdravniki obupali nad njo:

"A Dios, Martinez! Edino Vas sprejemem danes."

Vol Apis je zamukal od občudovanja in iznenadenja. Ko je videl zakurjeno peč, se je začel strašno potiti.

"Kaj je to, kondesa?" je vzkliknil obupno, "še vedno gla- vobol?"

"Revica sem, revica. Mislim, da se me je lotila vročnica. Pa mrzlica me trese . . ."

Navihana revica je stresla svoje šibko telesce ter je ponu- dila ministru nizek stolček, ob peči čisto blizu sebe.

Ekscelenca Martinez je sedel obupno; pripravljen je bil, da se da speči na svojem mehkem sedežu kakor sveti Lavrenci na raznju.

"Pomilujem Vas, zelo Vas pomilujem!" je rekel.

Prišlo mu je na misel kmetsko zdravilo njegovega rojstnega kraja gori v asturskih hribih, in z odkritosrčnim usmiljenjem je dostavil:

"Obvežite si narezanega krompirja na senci! To hladi!"

Currita se je stresla od groze.

"Krompirja —? Jezus, Martinez, por Dios — rajši vidim, da me boli glava —!"

Ekscelenca je koj opazil, da je pomolil kosmata ušesa svo- jega kmetiškega rodu skozi ministrski dvorni plašč, pustil je po- milovanje, krompir in uvod ter koj prešel k stvari.

"Žal mi je, a bojim se, da Vas bo po mojem obisku še bolj glava bolela. Pa stvar je važna in nujna."

Kondesa je popravila svojo rudolaso glavico na belem vz- glavju, okrašena z rdečimi trakovi, in je uprla svoje belosive o- či začudeno v ministra.

Martinez si je pomaknil nekoliko više svoje zlate naočni- ke, dvignil glavo in zagrozil s prstom Curriti, kakor oče, ki ka- ra porednega otroka:

"Na dvoru so zelo nevoljni — —!"

Currita je skomignila z rameni in napravila obraz, kakor bi hotela reči: "Kaj pa to meni pripoveduješ?"

2
PANT SUITS
MEN & YOUNG MEN
GUARANTEED
ALL WOOL

An EXTRA Pair Gives Double Wear! POVABLJENI STE

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše boga- te zaloge vsakovrstnih oblek, narejene v vseh mo- dah in velikostih!

Za može in mladeniče

OBLEKE Z ENIM IN DVOJNIM HLAČAMI najnovejše mode, ki jih imamo na izbiro sedaj v naši trgovini, na različne načine narejene in v raz- ličnih barvah. Pridite v našo trgovino in našli boste fino izbiro, kjer si boste lahko izbrali obleke, ki bo vam krojila in ugajala. Mi krojimo obleke, da prija natančno vsaki postavi. Pri nas dobite obleke za vsako postavo, malo ali veliko, po sledečih zmernih cenah

\$22.50, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$45.00.

V torek, četrtek in soboto imamo odprte zvečer. Ob nedeljah imamo odprto naše trgovine dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

POMORSKI ROPARJI NA KITAJSKEM NA DELU.

Hong, Kong. — Pomorski ro- parji, ki so se namenoma vkra- cali na parnik Tashihun so, ko se je parnik oddaljil kakih 50 milj od obrežja, napadli poveljnika in častnike, iste zvezali in po- zaprli v spodnje prostore, na- kar so vse potnike, mej katerim je bilo veliko bogatih inozem- cev, napadli in oropali do zad- njega beliča. Nato so zavozili k obrežju in izginili brez sledu.

MEHIKANSKI SE. UTIHO- TAPLJAJO V Z. DR.

Washington, D. C. — Držav- ni department je dobil informac- ije, da se mehikanci kradejo v teritorij Zedinjenih držav in se pritem ogibljejo plačevanju dav- ka, ki ga mora plačati vsak doš-

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec 49 let sta s prihranki se želi spoznati z pošteno Slo- venko z dekletom ali vdovo od 40 do 55. leta, če bi tudi imela enega otroka. Vse druge podro- bnosti po dogovoru.

Naslov: "Vdovec" c-o;

UPRAVNIŠTVO EDINOSTI,
1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

lec v Z. D. Bajе 40 tisoč mehi- kancev se je ukradlo v Z. D. čez mejo od lanskega septembra. Vsak, ki bo sedaj zasačen v Z. D. in ne bo vknjižen v Delav- skem departmentu, bo deporti- ran čez mejo.

— V Chicago je v teku močna agitacija za podulično železnico, za katero je obljubil pri kandi- diranju sedanji župan. V krat- kem se bo priredilo javno zasli- sanje meščanov o zadevi.

SPREJME SE

na hrano in stanovanje pošteno dekle. Katera želi se naj zglaš- ja za podrobnosti na naslov:

2498 — Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri

nakupih raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-

JA, KLUČAVNIC IN

STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj

in znotraj, pokladam stenski

papir.

Najboljše delo, najnižje cene.

Rojaki obrnite se vselej na

svojega rojaka!

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,
soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJ- CEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastoj.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enake ka- korsi kdo želi. Poprav- ljam vsakovrstne har- monike, delo garantira- no, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom ši- rom Amerike za naro- čila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

V zalogi imam tudi vsakovrstne LUBASOVE HARMONIKE.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj narečene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega peduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI
Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZBIGNILA DO VSPEHA,
ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vaše reklamo, da je list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirerjate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lične in točne. Vsem sloven- skim čč. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomni- jo na nas, kadar potrebujeje, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročile drugam. Ake le to storite, smo prepričani, da bomo vedne tiskali Vaše tisko- vine mil

Mi izvršimo vsake tiskarske delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. 'EDINOST'

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.